

סוריה

ד קטטורה חדשה ?

בשבע בירות ערביות תופס שוכרי אל-כחאחלי, נשיאה החדשה של סוריה (העולם זה 1934) את המקום המרכזי בכל שיחה על המדיניות הערבית. לפני עלותו לשלטון הצליח היה סוריה להתנדנד משך שנה תמימה על הגדר שבין מצרים לבין עיראק. עיראק ותורכיה, שכנותיה הקרובות של סוריה, לחצו על דמשק להצטרף לברית התורכית-עיראקית או, לכל הפחות, להישאר נייטרלית.

מצרים וסעודיה, שתי מנהיגותיו הקולניות והעשירות של רוב העולם הערבי, תבעו שיסוריה תחתום על חוזה ההגנה החדש, הקרוי שר את מצרים וסעודיה, סגור בפני עיראק והירדן ההאשמיים. סוריה הייתה לשני ה"צדדים" שמרה על נייטרליות מסוכנת.

עליתו של כחאחלי לשלטון שינתה את התמונה. הוא בילה את חמש שנות גלותו במצרים, וזכה לתמיכה כספית נדיבה ביותר מגמאל עבד אל-נאסר במערכת הבחירות שהובילה אותו שנית לכס הנשיאות. עתה הביטח למצרים כי לא ישכח את גמולם.

הקצינים מוכנים לתמוך. הדבר שעניין את מדינאי ערב היה: כיצד יצליח כחאחלי להכניס את ארצו למחנה האנטי-עיראקי. השבוע רמוז טעויות ראשונות מדמשק על צורת הפתרון: הכרות דיקטטורה, אשר תרכיב את כל סמכויות הביצוע בידי הנשיא, הצבא, אשר פעם סילק את כחאחלי מהשלטון, תור אר עתה כמוכן לתת למדינאי החלקק את גיבוי ותמיכה וכת הקולונלים שלו.

כי למרות הכרותם החגיגית של מקדיה צבא הסורי שלא לעסוק במדיניות, לא ויתרו הקולונלים על חלקם בשלטון. הם הרשו למדינאים המושחתים להעמיד מני שליטים, אך בתחומים קבועים וחדים. נטייתו של כחאחלי למצרים והאדהה הרבה שיש לו בקרב ההמונים קסמו לקצינים. יותר מזה קשה להם להתקרבות למצרים, המעצמה הצבאית של העולם הערבי, ולסעודיה, מעצמת הנפט והדולרים של המרחב.

הם האמינו כי שוקרי אל-כחאחלי הוא ה"איש המסוגל לבצע צעד זה."

מצרים

13 חצי הגורל

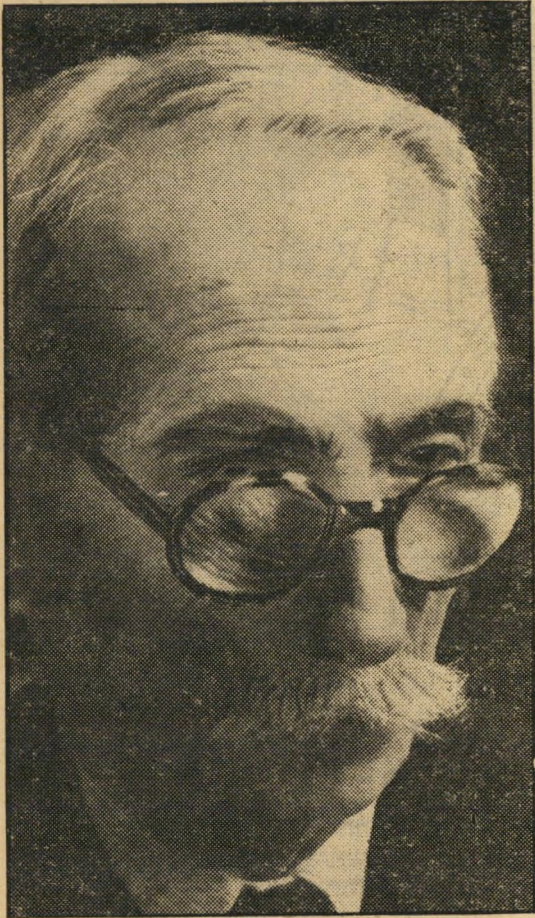
השבוע פירסם אל-מוסאווה, השבועון הערבי הנפוץ ביותר, אזהרה אימתנית בשלושה צבעים לישראל. על עמוד שלם, תיאר השבועון מה עלול לקרות לישראל אם תנסה לכבוש את רצועת עזה.

הציר הגדול מראה מפה של ישראל וגבולות המדינות הערביות מסביב. 13 חציים כחולים מתוך המושחים הערביים, מאיימים על ישראל משלושה עברים. החצים מסמלים את כוחות המחץ של לבנון, סוריה, הירדן, סעודיה ומצרים שיכנסו לפעולה, "חצי שעה אחרי שצבא ישראלי יצעד ללב רצועת עזה." הצבא התימני נאלץ להסתפק במחציתו של חץ מוחץ, צורך לצבא המלך סעוד, המ"ת תואר כשהוא חוצה את הגב הישראלי דווקא מתוך שטח של ממלכת הירדן, מדרום לים המלח.

בעוד שאין בצירור כל איום על ירושלים, מכונים לא פחות משלושה חציים אל עבר תל-אביב. הביאור לאחד מהם קובע כי תותחניו של הלגיון בסביבות טול-כרם יוכלו להרעיש את תל-אביב מעמדותיהם הקדמיות. הכוח החונה סביב לטרון, לפי אותה מפה, יכבוש את רמלה ולוד בסערה, יתקדם תוך שעות ספורות להטיל מצור על תל-אביב.

נאסר נפגש עם ברנס. למפה צורך גם מאמר מערכת קצר, תחת הכותרת: "אם ישראל תעז ותתחזק." במאמר מסופר כי גנרל אדיסון ברנס, ראש מטה משקיפי או"ם, הביע לפני גאמל עבד אל-נאסר את חששו כי ישראל תנסה בקרוב לכבוש את רצועת עזה. "במקרה זה, ענה שלט מצרים, לדברי אל-מוסאווה, "נשיב במלחמה מיידית — ואתנו כל צבאות ערב." קבע השבועון: מצרים של היום שוב אינה אותה מצרים של 1948. אם ישראל תתעקש דווקא להצית שוב את להבת המלחמה בארץ הקדושה, לא תשכך האש עד אשר תאכל את השריד האחרון של מדינת ישראל. יסיר המאמר בנימה של דאגה כמעט ל"ש"

נא להכיר: ממשלת פלסטין

ראש ממשלה חילמי חמשה פקידים ומכונת כתיבה במטבח

מלב קהיר, לאחר שהישראלים גרשוה מעל אדמתה. המנהלים אותו לפשרה: אחמד חילמי, שריו ופקידיו עברו למטבח שעל גג הבית.

כעבור שנה החליטה הליגה הערבית כי שוב לא כדאי להוציא אלפי לירות לקיום ממשלת פלסטין. מדינאי המשיכו, אמנם, להישבע לנקמה בישראל, השח את קומץ יושבי המטבח למנהיגי צרפת החפשיה שישבו בלונדון ולמלך יחז וממשלתו אשר גלו לקהיר במלחמת העולם השנייה, עד גירוש הכובש הנאצי מארצם. "עוד יבוא היום וממשלת פלסטין המשיג על כל מולדתה המשוסעת", הביטח חגיגית מזכיר הליגה הערבית. למחרת קוצץ התקציב. רק אחמד חילמי באשא המשך לקבל את משכורתו.

חברי הממשלה התפזרו, חפשו מקור פרנסה אחר. אמין עקל, שר החקלאות, הפך לפקיד מנגנון הליגה הערבית. ד"ר פאוה פריג, שר הבריאות, פתח מרפאה בהליופוליס, פרוור עשיר של קהיר. ראגיה אל-חוסייני, שר ההגנה, נתמנה ליועץ טכני במשרד התחבורה הסעודי. מישל אבקריוס, שר האוצר, נתמנה כמזכר ללכלכלה באוניברסיטה האמריקאית בבירות. ג'וזף סהיון, שר ההסברה, פתח בית מסחר לרוקחות בקהיר. עלי חסנה, שר המשפטים, עבר לשירות האויב, נתמנה כנציג שר הפנים הירדני בירושלים העתיקה. אנואר נוסייבה, מזכיר הממשלה והדמות הידועה ביותר אחרי אחמד חילמי, עלה על כולם בסולם ההצלחה. הוא נתמנה שר ההגנה בממלכת הירדן.

במטבח הקטן נשאר רשות ראש הממשלה חסר-הממשלה חמשה פקידים ומכונת כתיבה אחת.

* בערבית: ציון.

בשנת 1919 ערכו הקומוניסטים הפיכה בכחאריה שבגרמניה, קבעו את מינכן כבירת הרפובליקה הסובייטית הבווארית. ארנסט טולר, ראש התנועה המהפכנית, היה בין הראשונים שנכנסו לארמון המלכותי הכבוש. הוא עבר מחדר לחדר, חיפש מקום מתאים לשכן בו את משרדו, כראש הממשלה החדשה. הוא פסח על אולמות הפאר של הבית המלכותי, בחר לבסוף בחדר האמבטיה. שם נקבע משרד ראש ממשלת הרפובליקה הסובייטית של בחאריה.

כעבור 30 שנה בדיוק קבע ראש ממשלה אחר את משרדו במקום דומה: מטבח של דירה קהירית לא תודעה ביותר. האיש: אחמד חילמי באשא, ראש ממשלת פלסטין בגולה. אולם שלא כראש התנועה הקומוניסטית בבאחאריה, בחר חילמי במטבח מאונס, לא מסיבות אידיאולוגיות-מהפכניות.

כיום מהווה אחמד חילמי, מנהל הבנק הערבי לשעבר, המוסד הכספי שנלחם במכירת קרקעות ערביות למתיישבים יהודיים בארץ-ישראל, השליט הרשמי של פלסטין — יחידה גיאוגרפית של שנים עברו, הכוללת את ישראל, את אזורי-הכיבוש שסופחו על-ידי ממלכת הירדן ואת רצועת עזה. בשמו מגינה מצרים, לכאורה, על הרצועה המדברית-למחצה המתארכת מדרום לאשקלון עד לרפיח. פעולת צה"ל נגד חא'ריונים פנעה, באופן רשמי, בסריטוריה הנמצאת תחת שלטונו של הישיש בן ה-82, המנהל את עסקי ממשלתו ממטבח קטן בקהיר.

***

מצרים וממשלת הכובות

ממשלת אחמד חילמי קמה לתחיה במחצית השנייה של 1949. היא הוקמה על-ידי המצרים כצעד הפגנתי נגד כהונתו של המלך עבדאללה לספח את כל חלקי ארץ-ישראל שלא נכבשו על-ידי צה"ל והיו מוחזקים, עכ תום הקרבות, בידי הלגיון הערבי. המצרים, אויביו של עבדאללה ההאשמי, ידד האנגלים, התנגדו, טעני כי פלסטין חייבת להישאר מדינה ערבית עצמאית, אפילו אם חלקים גדולים ממנה נכבשו — זמנית, כפי שק"ח — על-ידי ישראל. ממשלת פלסטין בגולה באה להמחיש תביעה זו. יתר חמש המדינות הערביות, חברות הליגה הערבית, תמכו בעמדה המצרית, הכירו בהיירה בממשלה החדשה. הליגה הערבית אף קבעה תקציב מיוחד לממשלה זו, מתוך קרן מיוחדת שנאספה למען פליטי ארץ-ישראל.

עבדאללה איים לעזוב את הליגה, להדיף בכוח כל נסיון להפריד בין ממלכתו העברירדנית לבין אזורי הסיפוח המערביים. כעבור כמה חודשים נרצח בכואו להתפלל במסגד עומר בעיר העתיקה בירושלים.

הצורך היסטורי בממשלת פלסטין חלף. אך ראש הממשלה לא ידע זאת עדיין. הוא המשיך בפעולותיו הממשלתיות. בעייתה הראשונה של הממשלה היתה: היכן לשכון. הודות להתערבות הממשלה המצרית הסכים מועדון האחווה הערבית, חבר עסקנים מצריים המתימרים לייצג ולדבר בשם כל ערבי תכלי, להשאיל זמנית אחד מחדרו לממשלת חילמי. המועדון שכן במרכז קהיר, אנשים רבים באו לבקר את הממשלה ההדשה.

***

הליגה משבחת ובוגרת

היתה זו תקופת הפרוספריטי. הליגה הערבית שילמה משכורות נדיבות לחילמי ולשבטת שרי ממשלתו: מאה לירות מצריות לחודש לראש הממשלה, ששים לירות לשר. מחלקת הדרכונים של הממשלה הוציאה, תוך חדשים מעטים, 11400 תעודות מסע, במחיר שהשתנה בין רבע לירה לשתי לירות מצריות. כל מדינות ערב, מלבד ממלכת הירדן, הכירו בדרכונים. גם אפגניסטן המוסלמית הוסיפה את הכרתה. פליטים ערביים, ושובי רצועת עזה, מילאו את המטבח והמסדרון הצר. ביקשו עזרה כספית או המלצת ממשלתם בפני השלטונות המצריים. חילמי ושריו חתמו על עשרות מכתבים ומסמכים ליום. תוך זמן קצר התרחבו העסקים כבשו גם את מזנון מועדון האחווה הערבית — דבר שהעמיד במבחן קשה את מנהיגי המועדון. לבסוף דרשו מהממשלה לפנות את המקום.

שוב אצו נכבדים מצריים לעזרת ממשלת פלסטין. הם הסבירו למנהלי המועדון כי לא יהיה זה נאה לגרש את ממשלת פלסטין

אשתו השנייה: מרגרט פידר, אף היא שח"ינית בינלאומית. למעשה, היתה מרגרט אשתו הראשונה של עבדו. אולם "מסיבות של אינטרסים לאומיים" לא פורסם דבר נשואיהן, נשמר בסוד משך שנתיים. כאשר נודע למוגרט כי בעלה התחתן לבת-עמו הוסיחה מידה רבה של התאפקות בריטית, לא גרמה לשום שערוויה. "תיארת לי שעשה זאת מפני שזהו מינהג עמו", סיפרה אחר-כך. "סוף סוף רהייתו מוסלמי ולמוסלמים מותר להתחתן עם כמה נשים שהם רוצים."

"הים לא יפרידנו" גנרל מוחמד סכרי, ראש קבוצת השחיניים המצריים ש"באו לאנגליה, העמיד את מרגרט על טעותה,

לומה של ישראל: מדוע הסתכן ישראל ותס"פ הערבים את האמתלה החוקית להשמדה — אמתלה שתתקבל על דעת כל העולם?

עבד לשתי נשים

עבד אל-ג'וניים עבדו, שחיין מצרי מספר אחד, וזה השבוע לתואר חדש: "המאחז הרטוב". עד גיל 30 הצליח הענק השחום לשמור על חירותו, נשאר רחוק בארץ של גברים המתחננים ומולידים ילדים בגיל 18. לפני חודשים נכנע ללחץ משפתתו, נשא סוף-סוף את בת-זונו הצעירה. לפני עתונאים אנגליים שבאו לחזות באיי מונים של שחיניים בינלאומיים לפני צלילי חת תעלת לה-מנש, הציג השבוע עבדו את